

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kérésatok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Pusztulás.

(=) A politikai élet szemhatárán veszes felhők tornyosulnak. Valamelyes ki-vagy-bebontakozás előtt állunk, de sehol egy hang, amely az utat, az irányt megjelölné, merre fordítsa Magyarország politikai szekere rúdját. Mintha mindenki úgy gondolkodnék, hogy: „jőjön aminek jönni kell, csak én legyek biztosítva.” Mi más ez, mint az egyén politikája? Ős rések, amelybe azonban Magyarország népe belepusztulhat.

Azzal fenyegetnek bennünket, hogy ismét a szenvedés és megpróbáltatások napjai virradnak reánk. Mintha nem a megpróbáltatás végtelen hosszú sorozatát élné a magyarság, mintha a koalíció a mamelukok, szép szavak embereinek kormánya alatt boldog lett volna a magyar. Balgaság ezt még csak állítani is.

Most ma épp úgy, mint tiz, mint húsz évvel ezelőtt, egyebet sem tétünk, mint szegényedtünk a városokban éppen úgy, mint a falvakban. Nyögjünk az Ausztriával való jóbarátság terheit, a nagyhatalmi hóbort rémséges adóját, aminek fejében jól kiveszekedhetjük magunkat, törvén a fejünkhet fontos közjogi kérdések megoldásán.

Addig pedig elég lehet a házuk, belepusztulhat a földünk, vagy ha úgy tetszik, itt is hagyhatjuk ezt a szép hazát. Mert a gazdasági megerősödés nekünk hekuba! Az igazi magyar hazafias politika pedig mi lehet más, mint egy nemzetet erőssé, gazdaságilag függetlenné tenni? Mert csak gazdaságilag erős nemzet képes levetni a rabláncait.

Elszegényedés minden vonalon, elégedetlenség valamely jobb idők után való vágy, ez él minden magyar szívében. A városokban is, ahol már-már tarthatatlan az élet, rémséges a küzdelem a mindennapi kenyér után, de a jó magyar vidékeken is, a falvakban, ahol pusztuló udvarházak jelzik a magyar falusi élet rosszabbodását.

És itt nem a régi naiv hegedűsök érzelmes húrjain siratjuk mi a pusztuló udvarházakat. Nagyon is prózai a mi nótánk, amely a falusi társadalom pusztulásáról, régi jókedvéről, gazdagságáról szól; mert ma már ebből a jólétekből, a falusi jólétről, falusi melegeidettségről csak meséket hallunk. Ma mindenütt panasz kél a falusiak ajkáról is, sóhaj, amely vissza kívánja a régi jó idöket, amikor még volt búza, békesség és tárva-nyitva állott az udvarházak kapuja az arra vetődő szegény emberek előtt.

Ma ezek az udvarházak olyan

szomorú kúriák, mint egy nagy temetőben a halottasházak. S egész falvak olyanok, mintha kihalt volna belőlük a jókedv, sehol egy szikrányi melegeedés, nincs jó szó, sem köszöntés, sem baráti megnyilatkozás, meg egy adjon Isten sem, ha az ember a város házrengetegéből olykor a faluba vetődik.

Hogy mi idézte elő ezt a nagy változást, a falusi élet ilyenén Pálfordulását, új idők, új emberek a tanúi: hogy az újabb szociális eszmék meg nem értése. Azon eszméké, amelyek hivatva lettek volna a falusi, de a városi jólétet is megteremteni és biztosítani.

Minálunk a nép mindenkor csak „p a r a s z t a g” volt, amelylyel nem érdemes törődni, vagy ha igen, akkor agyon kell támogatni. Minálunk eddig senki nem gondolt arra, hogy ez a „p a r a s z t a g” van hivatva a többi osztályokkal a létért való küzdelem közben támadt hiányokat pótolni, senki sem törődött azzal, hogy a becsületes dolgos magyar népet elválaszthatlanul a földhöz kösse.

Pedig nem én mondom, mások is hirdetik, hogy egy nemzet legyőzhetlen és állandó ereje egy erős, állhatatos „p a r a s z t a g o n” nyugszik.

Mi azonban mindig négy lórról, foghegyről beszéltünk a „p a r a s z t-

TÁRCA.

A Pétör vallása.

Rossz kukorica-termés volt az idén erre nifelénk, Nemcsak az emberek, de még az állatok is megsínylik ezt, mivel hogy ritkán kerül nekik egy-egy jó falat, nem úgy mint tavaly, mikor szélesre terült ábrázattal hordta be a gazda a kukoricaföldről, aztán ha kellett, ha nem, csak odavetette a Madár vagy Rászó elé.

— Netők, ögyétők, hal’ Istennek termőtőlég.

Mondom: most nem úgy van. Tanúra, ha más nem a Varga Pétör, aki sokat vetett, de keveset takarított.

Fejét vakarva éppen ott áll a tulajdon udvarán. Szidja az időjárást, amiért rendetlen volt. Ugyanis ha eső esett, akkor hétszámra se ment el a felhő más vidékre, ha pedig szárazság volt, akkor még okulásával se lehetett felhőt látni. A tisztelendő úr is ahelelyett, hogy esőért imadkozott volna, minden istenaldott vasárnap csak azt prédikálta, hogy elvesz a világ, mert az emberek nem akarnak templomba járni. Hát minek prédikálta ezt?

Mikor Varga Péter mindezeket elgongolta, még egyszer megvakarta a füle tövét, aztán azt mondta:

— Gyühet a pap a kommenciójáért, nem adok neki.

Hat az ment is. Sorra járta a harangozó a kúráttal együtt a házakat, hogy minden családtól összeszedjék a kijáró egy mérő kukoricát, meg mi egymást. A tisztelendő úr is velük járt.

Rájuk nem nézett Varga uram, csak a háta mögé mondta:

— Agygony az, akinek van. Neköm nem termött annyi, hogy másnak is lögyön. A magam disznóinak se lesz mit harapni.

Aztán még hozzátette:

— Verje mög a ragya. A tisztelendő úr is belépett erre az udvarba és holmi magyarázatokkal látta el Varga Pétert, hogy ennyi nem elég az üdvösségre. A pap nem élhet meg a levegőből, mert az is csak eszik.

— Hát a disznók nem ösznek? — pattant fel a Péter. Azok is ösznek, úgy mint az embör. Hát mit adok nekik ha majdrinak?

Hiába volt minden magyarázat, Varga Péter nem adott. Azt mondta inkább kitér a

vallásából, de még sem ad az idén a papnak kukoricát.

No ezért a tisztelendő úr lehordta. Ilyen istentelenséget kiejteni a száján! Hogy nem válik kővé álló helyében.

Aztán keresztet vetett magára és ott hagyta a zsörtölődő embert

A harangozó, meg a kúrátor mosolyogtak a kalap alatt, de nem szóltak. Csak mikor láttak, hogy a tisztelendő úr rájuk veti tekintetét, mintegy tanácsot kérőleg, akkor megcsóválták a fejüket: de akkor sem szóltak. Igen hallgatag emberek, tudják, mi a becsület.

Hát eddig rendben is lett volna az eljárás; csakhogy nem maradt annyiban a dolog. Rá egy hétre igen színes papírost kapott Varga Péter, olyan hivatalos-félet, aminek az oldalán nyomtatott betű is van.

— Hat e minek? kérdezte a kisbírótól, aki hozta.

— Annak komám uram, — okosította a kisbíró, hogy ezt föl kö mutatni a jegyző úrnál, aztán a bíró úr megbünteti kendet.

— Ösz’ mér?

— Mert a papot igen üresen eresztette el.

s á g g a l⁴, törtük, amíg lehetett, kihasználtuk adóval, vokssal, amíg tudatára nem jöttünk annak, hogy a parasztság elszegényedésével magunk alatt vágjuk el a fát, a közép- és nagybirtokok egyaránt.

Igenis, a pusztulódvarházak s a magyar kisbirtokos osztály elszegényedése azonos érdekeken múlt. Mert elvégre egy falu egy nagyközség, város érdekei a túlnyomó „p a r a s z t s á g” érdekei is.

Mi nálunk azonban e jelszó után ment a falusi közelet igazgatása: minden egyért, önsz érdekekért, azért a nagyúrért, akinek ezernyi ezer holdja van a határban, vagy aki hétszázilvafás, de van esze, hogy elköltse a magát és azután a vármegye, vagy a kormány befolyásosa legyen. Képviselő, aki rászánja vagyona romjait a vokssok megvételére, hogy azután a mi jellemző körgazdálkodásunk útján valahogy visszazserezze az elköltött százezreket, vagy állami jól dotált állás tulajdonosa, ahol a legnagyobb erény a semmittevés.

Ezekről várja a magyarság az ország dolgainak helyes irányba való terelését? Várhatja, amíg csak bele nem un.

Uj erők, uj emberek kellene a nemzeti élet irányítására. Az uj szociális eszmék hívei, nem az önzés politikájáé, akik alulról fölfelé építenék meg a magyarság erős várát: egy gazdaságilag független, erős államot, megadván e haza minden polgárának azt a jogot az érvényesüléshez, amely kezdve a legnagyobbtól a legkisebbig, őket megilleti. Kevesebb volna így a jajszó a városok tömegei között és kevesebb a pusztuló udvarház szerte a falvakban.

Fekete virágok. A politika siralomházában teljes apatióval várja a végítélet iratját a koalíció. A koalíció nálunk gyűjtő neve lett egy politikai bűnhalmazatnak, amelylyel

Varga Péter megvakarta a fejét, aztán csak annyit mondott:

— Mőgaj pap, mőgáj csak.

Ezt is lassan mondta.

Még ünneplőbe sem öltözött, csak úgy dolgos ruhában ment el a községházára.

— Megtisztölöm a jegyző urat, ihol az irás. Azzal odaadta.

A jegyző nézi, fordítja, megint nézi, azzal leteszi az asztalra és rákönyököl.

— Hát fizet kend? — kérdezi Varga Pétert?

— Mit?

— Büntetést.

— Oszt mennyi az a büntetés.

— Egy korona.

— Ha nem volna igazam, akkor én fizetnék, de így nem fizetek.

— Majd megbánja kend, — világosította fel a jegyző.

— Mőgbantam én mán mást is, de ezér nem fizetők mégse.

— Bepöröli a tisztelendő úr a szolgabíró úrnál.

— Akkor se fizetek, ha miniszterhöz pöröl is be, mer nincs igazsága.

a végső leszámolás már elodázhatatlan. Mindenki szívből óhajtja, hogy mielőbb pusztuljon az a szövetség, amely garázdalkodásával fölforgatta az ország politikai és társadalmi rendjét, anyagi romlást okozott minden vonalon. Példátlan vakmerőségeivel terrorizálta a közelet vezetésére hivatottakat és hatalmi útonállásaival páratlan korrupciót teremtett. A legsötétebb korrajnyagát szolgáltatva a halála itélt koalíció, amelynek utolsó órái most már gyorsan fognak leperogni. De ha valaki azt hiszi, hogy a koalíció kivégzésével végképp megszabadul az ország az alól a fojtogató nyomás alól, amelylyel a koalíció vampirpolitikája ráncszedeztet; ha valaki abban reménykedik, hogy a legkétesebb és leggyanúsabb politikai szándékok veszedelme a koalíció kidobásával nyomatlanul fognak elmúlni, — bizony ismét csak keserű csalódásnak néz elébe.

Mert a koalíció, ha mindent elpusztított is, amit eddig nemzeti idealként őriztünk s ha létezése a láncolatossá bomlás folyamata volt: valamint mégis „a k o t o t t” valaminek mégis életet adott, ami túl fogja élni ezt a pusztító bűnhalmazatot: és ez egy még nagyobb bűn, a klerikalizmus. Az a sötét tévelygés, amely a hitélet csendes, tiszta területére lopta be a politikát, az a fekete szándék, amely templomi jelvények mögül szórja veszedelmes tűzcsoávit az országra: a klerikalizmus, a koalíciónak köszönhető megerősödését, életbenmaradását és most már a maga lábán járó erejét.

Ha a koalíció ravatalára kerül, csak a klerikalizmus fekete virágai fogják elborítani. Semmiféle más politikai rendszer alatt nem hallamosodhatott volna el az országban a vallás örve alatt pusztító fekete mételey. Darabontok, burglakajok, vasasnémetek ühettek volna a hatalom helyén, egyik szerzet sem nézte volna el azt a merenyletet, hogy egy ország kulturális fejlődése elé mint akarják visszalojni egyekes a középkor sötétségét.

A koalíció alatt ez is ránk csapott. Országosan szervezkedett, harcolt és hódított a klerikalizmus, amely a koalíció anarchiájában verődött össze harcoss táborra. Azelőtt is meg-megmozdult, napvilágra törekedett és

Azután megigazította a mándliját, ugy folytatta:

— Mióta a magam kódisa vagyok, mindig mefizettem embőrséggel a papnak, csak most nem. Megfizettem volna most is, csak volna miből. De ha nem termőt, hunnan vőgyek? No hát azt gondolom, hogy ha mán a tisztelendő úrbán nincs annyi böcsületérsz, hogyha nincs, nem köll erőszakot tenni senki embőrfán, hát akkor én bennem sem lesz embőrség senki papja érványában se. Ezt gondoltam eddig. Most pedig azt mondom, hogy prédikáljon a tisztelendő úr annak, akinek akar, de nekem ne. Mert vizet prédikál, oszt bort iszik. Más szóval: Maga se tartja, a mit mond.

Azután azzal fejezte be:

— Kitérők a hitemből. Nem fizetek én többet egy papnak sem. Ez az utolsó. Itt van la, vőgyön rajt neki kötelelet a nyakára. Előkotorszván a koronát, letette a jegyző elé az asztalra. Azzal elment.

A jegyző nem szólt, csak mosolygott, aztán hol az idézőjegyet nézte, hol a koronát.

Végre elvette mind a kettőt egy fiókba, megint mosolygott egyet és a bajusza alatt mormolta:

területet keresett magának a klerik lizmus li-dérchada. De a liberalizmus fénye mindannyiszor visszakergette boszorkánybarlangjaikba a fekete politikai denevéreket. Ma már nem áll útjukba senki. Feketeszetten röpködnek a fejünk fölött. Ez a koalíció egyetlen vivmánya.

Tisztelettel, bensőséges föllendüléssel, levett kalappal állunk meg a hitélet minden mozzanata előtt. De nem látják a hitélet mozgalmát a papi talár tisztessége mögé rejtőző bujtogatók szereplésében és abban mint szaporodnak el a vakondokok a templomok lépcsőin és mint hirdetik egyes, az Ur szolgálatára rendelt emberek a klerikalizmus fekete miséjét.

Ezt a romlást a koalíció siettetette és a klerikalizmus ezért méltan hinti fekete virágait a vesztőhelyre menő koalíció elé. A szegedi kongresszus is véget ért. Hiszük és reméljük, hogy az Alföld tiszta, erős levegője nem fogadta magába azokat a mérges áramlatokat, amelyekkel körül hókuszt-pókuszozták az alföldi magyarság hívő seregét. Hiszük, hogy a csuhába öltözött szemforgató politika magában a magyar érzésben is legyőzhetetlen ellentállásra talál. De erre a reményre senki sem bízhatja az ország sorsát. Örögi praktikákat tunya türelemmel nézni, hatásukban kívánni nem lehet. Ezért kétszeresen sürgős, hogy a reakciós bűnök és mételey forrása kiapadjon: a koalíció elpusztuljon.

Mérgezett pálinka.

Mérgezett pálinka — tiszta pleonazmus, — mintha azt mondanánk: mérgezett méreg. Mert a pálinka már magában is — méreg. Nem tartozom azoknak a táborába, a kik m i n d e n szeszes italt méregnek mondanak, tehát a bort és a sört.

Bérem azzal, hogy csak a pálinka élvezete ellen szálljak föl, mert szerintem az alkoholizmusnak már nálunk is észlelhető elszomorító jelensége ugyszóván kizárólag a pálinkaivás elhatalmasodásának tulajdonítható.

Hogy miért éppen a pálinkaivásnak, és nem a bor- vagy sörivásnak, azt tuzetesen kifejezni itt nem lehet. Elég most arra utalnom, hogy mindenütt ott, hol az alkoholizmus ellen a mérséklet és a gyakorlati élet és nem az elmélet vagy az ideálizmus fegyvereivel küzdenek, a pálinkát igyekeznek a

— Kemény feje van az öregnek.

Varga Péter uram kitért a vallásából, de az asszony nem tudott belőle semmit. Ugy csinálta, hogy a felesége ne tudjon felmérni, mert ősmerte már a felesége asszonyteremtését, aztán tudta, hogy nem egyezik bele ilyen nagy változásba.

Az idő jött meg ment, hát egy esztendőre a Vargaék házában gyerek nyivogás hallatszott.

Azt mondja az ember:

— Hát-e meg most minck?

— Kitaníttatjuk úrnak. Majd a tisztelendő úr kitanítja.

— Ki a kutyát, de nem az én gyercőkömet.

— Hát mér?

— Mer én nem akarom. Értőd, én, az atya, nem akarom. Inkább kitekerem a nyakat rögvest.

— Ha tudtam volna, nem hoztam volna világra sem. Azt gondutam, örömet szerzők vele kendnek is. MÉR nem mondta tavaly?

— Hát te mér nem szoltál tavaly?

Azzal megint hallgattak, csak az uj honpolgár nyikorgott.

közfogyasztásból kizárni. Kizárni pedig azért, mert a pálinkaivás valóban romboló hatással van testre és lélekre, de még az utódokra és nemzedékekre is, mert minden pálinkaivó-ból mértékét nem ismerő alkoholistává válik.

A pálinka-alkoholista jellemző vonása pedig, mely élesen megkülönbözteti a bor- és sörivőtől, az, hogy végzetes szenvedelmek nem annyira a fogyasztott ital mennyiségének, mint inkább az őrlítő és butító hatás fokozásának keresésében nyilvánul.

A pálinkaivóknak ezt a végzetes szomorú gyöngéjét a korcsmárosok, pálinka-mérő szatócsok és kereskedők lelketlenül kiszékmányolják.

Erre rámutattam már 1905-ben, midőn a tényleges állapotot föltüntető adatokkal óhajtottam igazolni azt a megfigyelésemet, hogy a pálinkát forgalomba hozó kereskedők és korcsmárosok nem érik be az amúgy is a káros szert koncentrált mértékben nyújtó pálinka forgalomhozatalával, hanem véges hatását mindenfajta mérges anyaggal fokozni és így a közönséget országszerte a testi és lelki pusztulásba vinni igyekszenek.

A közgazgatás előkelő és megbízható szerveihez, közgazdasági előadókhoz, tanfelügyelőkhöz és a hatóságokhoz fordultam kérdésimmal és a beérkezett adatokból megállapítottam a bűnös visszaélések egész sorozatát.

Kitűnt, hogy majdnem országszerte a forgalomba hozott pálinkák mindenféle mérő és mérges anyagokat, ugymint paprikát, nadragulya-gyökeret, dohanyt, rézgalicot, makonyt különféle mérges növények gyökereinek nedvét kevernek.

Kitűnt az is, hogy a pálinka-alkoholista éthert is fogyaszt a gyógyszerárakban és hogy a vidéken vannak gyógyszereszek, a kiknek főkeresetlora az éthert tartalmazó ugynevezett Hoffmann-féle cseppeknek elárúsítása, melyeket a pálinka-alkoholisták vásárolnak. Ez a visszaélés, hir szerint, Horvátországban az ottani kormányt már több évvel ezelőtt arra indította, hogy a gyógyszereszeknek a Hoffmann-féle cseppeknek orvosi rendelés nélkül való kiszolgáltatását megtiltotta.

Az említett adatok birtokában még 1905-ben a nyilvánosság előtt szóvá tettem a pálinkának idegen, mérges anyaggal való keverése által elkövetett súlyos visszaéléseket és az alkoholizmus ellen teendő intézkedések sorába felveendőnek mondtam a pálinka, rum, konyak, likőr, egyszerűval az égetett szeszes italok minőségének legszigorúbb ellenőrzését is.

Itt is utalok arra, hogy országszerte a

Másnap beállít ám Varga uram nagy alázattal a tisztelendő úrhoz. Bekopogtak kétszer is, mire azt mondják b. l. úr, hogy szabad.

— E kis dolgom vóna a tisztelendő úrral, ha nem zavarnám. Csúfíi tőt a feleségöm. Meggondutam a dolgot, visszaveszem hitömet.

— Örülök neki, hogy megtér, jó Varga uram. Örülök neki.

Aztan kérdezte :

— Mi indította arra, hogy megtér ?

— Gyerök.

— Melyik gyerek ?

— A fiam.

— Hit fia is van ? Nem is tudtam.

— Én se tudtam tegnap röggelik. Akkor lött. Most megkéne köröszteni. oszt nincs kivél.

— Ej, ej, dehogyan nincs. Majd adok én neki nevet, a keresztzsentséget is rádom.

— Oszt mit fizetek azért ?

— Semmitse.

— Semmitse ?

— Nem.

— De ha én fizetni akarok ?

közönséges pálinkába bódító szereket kevernek, hogy az italok bódító hatása annál intenzívebb legyen és a készítőnek kevés költségbe kerüljön. Továbbá utalok arra, hogy minő úton primitív módon készül a különféle likőr, mely színben és elnevezésben a legnagyobb változatosságot tünteti föl, de mely rendszeren megegyezik abban, hogy káros hatású, de legalább is gyanus szerekek illatosított és festett közönséges pálinka.

Nem kell hosszasan bizonyítgatnom, hogy említett fölszólalásom óta letelt négy év alatt a pálinkának mérges anyagokkal való keverése már túlépte azt a határt, amelyet a büntető törvények szabnak. Már hónapok óta egyre szaporodnak azok a halálesetek, melyeket itt is, ott is mérgezett pálinka élvezete okoz.

Midőn az alkoholizmus ellen irányuló intézkedésekről esik szó, egyáltalában nem lehet figyelmen kívül hagyni azokat a közgazdaságilag nagyfontosságú anyagi érdekeket, melyek egyrészt az állam jövedelmi szempontjából, másrészt a földmívelés belterjesége szempontjából ez idő szerint legalább a fogyasztás erőszakos csökkentését, vagy akár korlátozását hosszú időre lehetetlenné teszi.

Azonban a jelen sorokban röviden érintett súlyos visszaélések nemcsak az alkoholizmus ellen való küzdelem oldaláról tekintve kárhözhatóak, hanem föírtte érzékenyen érintik akár az állam, akár a szesztermelő gazdák anyagi érdekeit is.

Sem az államhatóság, sem a gazdák előtt nem lehet közömbös dolog, hogy a pálinkának az egészségre nézve ártalmas hatása még külön keverékekkel fokoztassék és így a kedvesebb és megmérgezett pálinka a normális pálinka fogyasztását csökkentse, nem lehet közömbös, hogy primitív módon festett és illatosított pálinkák, különböző likőrök elnevezése alatt országszerte árusítanak és így a tisztességtelen verseny és meg nem engedett nyereszkeskedés folyik a közönség érzékeny karára.

Végre nem közömbös dolog bortelme-lőinkre sem, hogy konyak néven minden egyéb, csaknem borból készített szeszes ital kerül forgalomba. És ha nem közömbös dolgok ezek, sem a kormány, sem a gazdák szempontjából, — akkor hát tegyenek róla.

Máday Izidor.

Helyi érdekek.

Nagy Zoltán szegedi kir. törvényszéki bíró.

Még most sem szűnt meg teljesen az a kicsinylő, fitymáló hang, melylyel magukat

— Akkor adjon azt, amit akar.

— Adok, — mondta Varga Péter. Azal kibotorkait a szobából. Kalapját felesapta a feje búbjára és úgy ment haza. Beszolt az asszonyoknak :

— Vidd mán ezt a gyerököt a körösztségre, mer megvénül még utóbb, aztán nevese lesz.

Befogta aztán a lovakat a hosszú kocsicé. A kocsit a kamraajtó elé húzatta, és a mennyi kukorica csak ráfert, annyit rárakott. No öleg lesz, gondolta elégedetten. Mögfizetek neki embórségesen. Sok, sok egy kicsit, de ennyit megér a hit is, meg a gyerök is. oszt azért a disznóknak is marad.

Mikor a tisztelendő úr portájára húzatta, kin állt az udvaron éppen a pap.

— No tisztelendő uram megadom az adósságom. Jó szívvel adom. Isten látja a lelkömet. Hanem most mán arra kéröm, hogy úgy raadja a körösztséget arra a gyerökre, hogy le ne löhessen rula olyan könnyen venni, mint az apjárul.

Pálffy János.

európaereknak tekintő emberek is, különösen a boldog pestiek a jó vidékiről, a központtól messze eső perifériákról szólnak. Bizonyos fölénys, pártfogás alá vevő vállvegetés van, igaz, gyakran a szakban, ahogy egyben-másban kénytelenek a vidékiek kezesletlenségét, természetek egyszerűségét és meglepő józanságát elismerni. Ezen az általános hangon és megszokott modoron mit sem, vagy vajmi keveset változtatott a kor haladása, a technika vívmányaival fokozatosan fejlődő közlekedési eszközök tökéletesbedése, a tér, távolság dimenzióinak jelentékeny megrövidülése és nem változtatott a jó vidékieknek sokszor a magukra erőszakolt és merőben utazott az a törekvés, hogy a gondolkozásban, érzésben, cselekedetben s minden körülmények között külsőségekből igyekeztek a boldog pestieket majmolni. Alapjában és lényegében megmaradt a jó vidékiek karakterisztikus jellemvonása, a mit mind moderné és modernebbé vált a boldog pestiek típusa is.

Ezer és egy oka van a különbségnek. És ha bármelyik oldalról, akármilyen vonatkozásban, a helyzet bármily beállítasában foglalkozunk is e kérdéssel: csak tapogatózunk, csak találgatunk a nélkül, hogy a megoldás helyes módját megállapítanánk. Külső körülményekben véljük az okokat felfedezni, jóléthez réá jövünk, hogy a külső körülmények csak a benső egyéni viszonyokhoz idomulnak s alapjában, valójában magának az egyének az élete, viszonyai irányítják azokat a konjunktúrákat, melyeknek eredményeként a boldog pestiek típusa megalakul. Míg a jó vidékieknél, végső analízisként mindig és mindenkor a környezet, (divatos irasmódor szerint, a millió) az irányadó, ebben és csak ebben a viszonylatban érthető meg a vidéki zsáner épen úgy, mint külön-külön minden egyes vidéki természete, élete felfogása. Ez a környezet pedig egy gyújtóvél, egy meghatározással így jelölhető meg : helyi érdekek. Igen: ez a szó, hogy helyi érdekek és ennek a szónak a vonatkozása, jelentősége az az alap, a melyen a jó vidéki természetrajza felépíthető.

Helyi érdekek !? Vajjon csak a röghöz kötöttséget, az atavisztikus ösztönszerű ragaszkodást jelenti-e helyhez, személyekhez és viszonyokhoz? Avagy e sajátosságok és domináló, irányító szerepek mellett egy olyan csodálatos életfolyamat jelent-e, melyet a boldog pestiek megérteni nem igen tudnak? Avagy szó szerint, természetesen gondolkozás mellett értelmezvén e szót: az érdeket önös anyagi előnynek értelmezik s csak szűk körűnek, vagyakozas nélkülinek, jabor betelteségében talán együgyűnek is tekintik ök, a modernnek, a visszamaradt, messze távolban vegetáló jó vidékieket.

Bizonyára téves lenne megtagadni azt, hogy akadnak a boldog pestiek közül is számosan, kiket Budapesthez tradícionális multjuk, családjuk, egzisztenciális érdekük köt. Ámde ez a kapcsolat nem oly erős, hogy az érdekek máris hélyt vonatkozásban legyen s egész teljében hassa át minden gondolkozásunkat. Általában is kevés kivétellel ezek szélesebb látókörűek, emancipáltabbak, sem-hogy ilyes szubtilis érzések kövte tartassák. Hanem az a jó vidéki, ki a mult minden gyökérszával, a föld minden rögéve, az emlékek egész rájával csak ahhoz a helyhez ragaszkodik, melyen bőcsője ringott, mely neki s elődökének kenyeret és megélhetést adott : az érdekközösségnek számosabb, ei-

lentállóbb és elszakíthatatlannak látszó fonálal van összehogozva, életérdekének tekint minden helyi érdeket s az tölti be a lelket teljesen és minden részében, hogy ez a helyi érdek, az ő érdeke.

Hat bizonyára nagyon is subiectív, s polgári életnézet mellett kicsinyes gondolkodás ez. Nem gyakran megnyilatkozásában, hanem is nevelés, talán mosolyra keltő. Azonostani magát a közel, magára vonatkozó és tartozónak tudni minden helyi érdeket, bizonyára bővebb magyarázatra szorul. És a mily hűvel, meggyőződéssel és bensőséggel nyilatkozik meg ez érdekezésonosítás és a mily szívós kitartással, reménykedő tervezetessel, küldöttség-járással kapcsolatban jelentkezik a mód az egyes felismert helyi érdekek megvalósítása céljából: annál érthetlenebbé valik az, hogy miért helyi érdek ez vagy az a kiválasztás ha valóban helyi érdek, mi érdeke van nek vagy Y-nak.

Ezt megmagyarázni szóval nem lehet. Ezt érezni kell. És a kik érzik, magyarázgatásra szót nem is vesztegetnek; a kik pedig kíváncsiakodnak reá, azok feleletet nem is kapnak. Vállvonogatás ott, mosolygás itt: soha meg nem értik egymást.

De az állambölcsész, a publicista érzi és méltányolja a jó vidékiek ragaszkodását s nagyon-nagyon jól tudja, hogy az állami gépezetben épen úgy, mint az emberi szervezetben a jól működő idegszálak és egészséges véredények szállíthatják csak az életfenntartó erőt. A helyi érdek közvetlen felismerés, alapul, kielégítése nemcsak helyi szükséglet, hanem erőteljesítő a gazdasági és nemzeti életben, vonatkozása a köze tartozik. És ekkor szerepet cserél a gondolkodás. Szánakozása, mosolya azonban bizonyára nem a jó vidékiekre vonatkozik.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. szeptember 4.

— **Emlékeztető.** Szentes város képviselőtestülete a folyó hó 6-án, holnap délelőtt 8 órakor közgyűlést, délelőtt 9 órakor pedig tisztújítószék tart a túl a kurcai tanácskozó teremben.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága a folyó hó 23-án délelőtt 9 órakor tartja e havi rendes ülést, a varmegyeház kistermében.

— **Politikai csatározások.** A ősszel kezdődő nagy politikai harcok bevezetésül A eren th a l gróf külügyminiszter röpi most egy nyilatkozatot K o s s u t h n felé. A külügyminiszter voltaképpen egy budapesti lap cikkére reflektál, de őnhitt hangjával K o s s u t h n a k szól. A függetlenségi párt hivatalos lapja ugyanis azt írta, hogy ha Bécsben nem keresik a kibékülést a koalícióval, akkor A eren th a l n a k meggyűlik a baja a delegációval, mert a függetlenségi párt számon fogja kérni azt a tiltakadást, amibe Bosznia anneksziója került. A eren th a l erre erőyes hangu tiltakozást sugalmazott az ő ismert bécsi organuma cikkébe, amely így válaszol a függetlenségi párt cikkére: »A küszöbön álló politika csatározás előjelei már mutatkoznak. Határozott információk híjján mindenki kombinációkat akar a jövőbe látni. De amint illetékes helyről értesülünk, ezeknek a kombinációknak semmi komolyabb jelentőségük nincs. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy a W e k e r l e k o r-

mányt fölmetti a király. Minden más jóslat légből kapott. Egyre valószínűbb, hogy a képviselőház szeptember 28-án fog ismét összejülni és miután tudomásul fogja venni a kormány fölmentését, ismét elnapolja a üléseit válság megoldásáig. A teljes bizonytalanság közben visszataszítóan hat, hogy egyes lapok vonatkozással a delegáció ülésszakára, leplezett fenyegetéseket tartalmaznak. Az egyik lap odáig megy a fenyegetésével, hogy a delegáció meg sem kezdheti üléseit, ha nem jön létre a béke és hogy az annekszió költségei miatt felelősségre fogják vonni a kormányt. Ezt a fenyegetést a leghatározottabban vissza kell utasítani, mert hiszen mindenki tudja, hogy az elmúlt telt minden lépés a magyar kormány tudtával és beleegyezésével történt. A kormány akkor felelősséget vállalt ezekért a dolgokért és kétségtelen, hogy a kötelezettségek alól sem vonhatja ki magát sem a parlamenten, sem a delegációban. Nagyon rossz szolgálatot tesznek tehát azok, akik a kormány, egyes tagjaira hivatkozva, akár a koalíció egyes vezérei nevében ilyen üres fenyegetésekre adják magukat. — A politikai csatározások bevezetése az is, hogy a koalíció berkeiből ismét L u k á c s Lászlóval ijesztgetnek, aki állítólag G a s t e i n b a n, ahol fürdőzött, sűrűn tárgyalt volna K r i s t ö f f y, volt darabont miniszterrel. L u k á c s László ezeket a hírléseket szintén erőyesen és határozottan hazudolja meg.

— **Fekete Márton Tiszadobon.** A n d r á s s y Gyula grófnak, a kiegyezés után első alkotmányos magyar miniszterelnöknek és későbbi külügyminiszternek, a legszenialisabb magyar államférfiak egyikének szobrot állított D a r á n y i I g n e c földművelésügyi miniszter Tiszadobon, a nemes grófnak a Tisza szabalyozás körül szerzett bokros érdemesi méltatására. A szobormű ünnepies leleplezése most lesz és érdemes megemlíteni, hogy ezen leleplezési aktusnál F e k e t e Márton kir. tanácsos, az itteni nagy armentesítő társulatnak nagyetkintyű főigazgatója mondja — a nemes gróf érdemesi méltatására — a Tiszavölgyi Társulat nevében, mint annak titkára — az unnepi beszédet.

— **Figyelmeztetés.** A ref. egyház vezetősége ezton is figyelmezteti a híveket, hogy a templom atalkatási munkálata miatt a további értesítésig a vasárnap istentiszteletek is az egyház tanácsstermében tartanak meg.

— **Tanári kinevezés és áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszter H a r k a y Istvánt a helybeli állami főgimnázium volt segédtanárát rendes tanárrá nevezteti ki, a temesvári állami reáliskolához, és viszont a temesvári állami reáliskola rendes tanárát T o r d a y Lajost a szentesi főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Az új adótörvény végrehajtási utasítása.** A pénzügyminisztériumban szorgalmasan dolgoznak az új adótörvények végrehajtási utasításain. A tervezeteket a minisztérium osztályai készítik; amidőn munkájuk elkészült, az anyag megvitatásában a pénzügyigazgatóságok szakembereit is meghívják. Értesülésünk szerint a házadó törvény végrehajtási utasítása már készen van s az a fölött való tanácskozás tekintetében a pénzügyminisztérium olyanformán határozott, hogy ezen a megbeszélésen a királyi pénzügyigazgatóságok személyzetéből egy al-

kalmas tisztviselő és a pénzügyigazgatóság főnöke, illetve a főnökök az egyenes adók kirovásával megbízott helyettese vegyen részt. Ehhez képest utasították a királyi pénzügyigazgatóságok főnkei, hogy a szeptember 13., illetve 16., 20., vagy 23-án délelőtt 10 órakor a pénzügyminisztérium nagytermében megtartandó értekezleten, egy alkalmas tisztviselőjükkal együtt, személyesen illetve az egyenesadó-ügylet kiadásával megbízott helyetteseik jelenjenek meg. Az értekezleten a pénzügyigazgatók, illetve helyetteseik és egy-egy tisztviselő négy csoportban fog megjelenni.

— **Wekerle megy, Lukács jön.** Politikai körökben egyre főynak a kombinációk az ősi küzdelemből. Legújabbban egy előkelő néppárti politikus nyilatkozott. Szerinte részletesen megállapították már a történeteket. Azt mondja: W e k e r l e kibontakozási terve kudarcot vallott. A koalíció menthetetlenül föloszlik s; fűzióból sem lesz semmi. A koalíciós kormány minden reménye megtört a J u s t h - H o l l ó csoport ellenállásán. A jövő események programja állítólag ez: Szeptember 28-án megnyitják az országgyűlést s W e k e r l e bejelenti, hogy a kormánynak nem sikerült a békés kibontakozás útját megtalálni, a kormány tehát lemondott. Erre a hazat október 15-ig cinapolják. Ekor kezdődik L u k á c s László szerepe. A király elfogadja a kormány lemondását és kabinetalakítással L u k á c s Lászlót bizza meg, akinek kész miniszteri listája van. október 15-én bemutatkozik az új kabinet, a hazat föloszlatja és november első felében új választás lesz. Ez, néppárti főfogás szerint, a jövő képe. Ezt megerősíti a függetlenségi párt egyik alelnöke, aki közel áll K o s s u t h Ferenchez. Szerinte nincs kilátás békés megoldásra, a koalíció fölbomlott, a fűzió meghiusult, J u s t h és társai makacsokodásán, akik nem engednek követelésükből. A közeli jövő miniszterelnökének ő is L u k á c s Lászlót tartja és tartotta már hónapok előit is.

— **Aszfaltidák.** A budapesti lapok a napokban egy hírt közöltek arról, hogy az osztrák aszfaltrészvénytársaság e nagy részvényese indítványára Bécsben rendkívüli közgyűlést tartott, melyen indítványt tettek a társaság vagyoni állapotának megvizsgálására és a felszámolás kimondására, amit azzal okoltak meg, hogy a társaság vagyoni állapotának megvizsgálására a felszámolás kimondására, amit azzal okoltak meg, hogy a társaság Pollak Lajos brünni lakossal közösen megalapította az »Első fiumei Aszfaltgyárat, továbbá a bukaresti fióktelepet, amivel olyan kötelezettségeket vállalt, melyek alaptökéjével arányban nem állanak s hogy ez összekötetések révén a társaság a mérlegeit nem a való tényeknek megfelelően állítja össze. Ez a hiradás valamelyest bennünket is érdekel és éppen ezért reprodukáltuk itt kivonatossan. Nevezetesen úgy áll a dolog, hogy a fiumei Aszfaltgyár, mint magyar vállalat, mert ilyenek hirdette magát, ami városi utcaburkolat-fejlesztésünkbe is beleokvetlenkedett, holott ime most az tünik ki a bécsi hiradásból, hogy ez a fiumei gyár nem magyar vállalat, hanem egy osztrák vállalat olyan fiókja, vagy helyesebben átvállalata, melyet egy brünni, tehát morvaországi ember nevével alapi-

tottak, valamint, hogy ez az osztrák vállalat felszámolás előtt áll, amit a most tartott rendkívüli közgyűlésen az igazgatóság csak 5 szavazattal volt képes ideig-óráig elodázní. Bizonyos a bécsi hiradásból az is, hogy a fiúmei gyárnál nincs minden rendben, legelső sorban azonban az nincs rendjén, hogy egy ravsz kommúnikében akarják beadni a közönségnek, amelyben az előzményekről egy betű sincs. Ezzel kapcsolatban megemlítjük azt is, hogy a kereskedelmi minisztérium épp most erősítette a fiúmei aszfaltgyár igazgatóságát, hogy sem a minisztérium, sem az alárendelt hatóságai nem kívánják az üzleti összeköttetésbe lépni a gyárral. A megrendszabályozás oka az, hogy a vállalat üzleti reklámjaiban meg nem engedett módon hivatkozott a kereskedelmi minisztériumra.

— **Véres cséplés.** Szedes János vekelaposi tanjának véres szerencsétlenség történt a napokban cséplés közben, amelynek adata, ha életben marad, egész életére nyomorekka lett. A fiú 3-án nagy buzgalommal folyt a tanyán a cséplés. A cséplő dobján Kócza István mezei munkás állt mint etető és mert a kévők kissé nedvesek voltak még, kissé nagyobb erővel kellett azokat az etetőbe gyömöszölnie. Egyszer aztán a lentálló éles sikoltásra neszeltek föl. Kócza n kissé mélyebben tolta be kezével a kévét, a garat eikapta kezeféjét, karja egy részével lepte és a munkás véresenfordult le a dobóról. Az első szükség-kötelessé elvatta a szerencsétlen munkást rögtön kocsiarra tették és beszállították a varmegyei kórházba, ahol meg kellett a karját amputálni. A szerencsétlen munkást most a kórházban apolják, ahol remélik az életnek megtartani.

— **Kegyes adományok a szentesi ref. egyház új orgonájára.** Épülőfelben van a református templom hatalmas nagy orgonája, melyet az egyház a Filó János és neje Gaál Róza alapítványának 10,000 koronás hozzájárulásából s az egyes hívek nagylelkű adományából állít fel. Újabbán Földvári Nagy Mihályné született Gréci Sara küldött be e célra 2000 koronát. Csónka Palmé született Borotvás Ilona pedig atyja emlékére 400 koronát. A szentesi ref. egyház elnöksége ez úton is köszönetet mond az adományokért azon reménnyel hogy az azokban rejő szép példa követőkre talál. Többben lesznek bizonyára a kik maguk vagy elhunyt kedveseik emlékét megörökíteni kívánják. A 200 koronát kitevő adományok a templomban elhelyezendő márványtáblán lesznek az adományozók nevével együtt a későbbi kor számára feljegyezve.

— **Beszűntetett hajóáratok.** Erősen megapadt a Tisza vize, nem bírja mindenütt a hajóközlekedést. E miatt aztán a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság a Csongrád Szolnok közötti összes hajóáratokat a folyó hó 2-án, további intézkedésig kénytelen volt beszüntetni. Szeged—Csongrád között azonban a társaság hajói miután e szakaszon a vizallas ezt engedti, tovább is hetenkint háromszor közlekednek.

— **Köri táncmultság.** A ka'holikus kör folyó hó 12-én hazapja javára, saját helyisége termelben kasszonynap mulatságot rendez az első magyar zenekar közreműködésével. A mulatságra szóló meghívókat már szétküldte a rendezőség. A tancvigalom esti 8 óraker kezdődik s a belépődij: személyenként 1 kor. 20 fillér, családjegy 3 személyre 3 korona.

— **Öngyilkosság.** Kecse Sándorné Szabó Julianna a folyó hó 2-án a gádorosi lakásan revolverrel megöltte magát meghalt. Kecse Sándornénak nem téga a férjével együtt volt a kísérben kiskereskedése. A férj azonban eladta az

üzletét és Gádorosra költözött. Ahogy hírlik, sokszor volt a házasságok között pörpatvar s talán e miatt is történt, hogy Kecse Sándor Szentesről elköltözött s viszont ez keserítette el annyira az asszonyt, hogy élte elemészterére szánta el magát.

— **Mi lesz az illemhelyekkel?** Szentes város képviselőtestülete egy régebben tartott közgyűlésen elhatározta, hogy a piactereken és vásártéren illemhelyeket állít és a kivittelt a tanácsra biza. Tűrhetetlenek nálunk e részben a köztisztasági állapotok. A piactér körül levő magánházak tulajdonosai részben ahogy sem képesek védekezni a portakba betóduló, ott mindent összerandító alakok ellen, ha pedig a református iskolának a templom felé eső oldalán végig megyünk, penetrans bűz riaszt el bennünket arról a tájékról s mindez azért, mert a piactéren egyetlen illemhely sincsen, ahová az emberek — szükség esetén — félre vonulhatnak. Évek hosszu sora előtt, mikoriban a vasartéri artézikut elkészült a képviselőtestület közgyűlése elhatározta, hogy ott ingyen népfürdőt állít a főlös víz felhasználásával. Ez a határozat ma sincs végrehajlva, de nem volna helyén, ha ennek mintájára most meg a mai városi tanács az illemhelyek allítására vonatkozó közgyűlési határozatot is végrehajlattan lehetvettnek évekig a hivatalos asztalfiókban. A köztisztaságnak első óra a hatóság de hogy e részben a magánosokkal szemben esetleg visszafélések ellen erélyesen léphessen fel, ennek első feltétele az, hogy maga járjon elől a jó példaadással, kivált mikor erre módot és eszközt ad maga a képviselőtestület a kezébe. Hát ne halogassak hát tovább az illemhelyek létesítését, mert hogy ezeket mielőbb felállítsak, az összlakosság joggal követelheti.

— **Az idő.** Meteor írja: Szeptember elején újra változatos, hűvös, csapadékos időjárás kaptunk, mely a 6-ki változasi nap hatásköréig tart. Ezt követőleg allandóbb időt várhatunk, de 14-ke körül Jupiter befolyása alá kerülvén, ismét változatosabb válik időjárásunk. A 16—17-ki változasi napok meleg jellegűek, úgy, hogy szeptember hónap közep részén még elég kellemes napokat ígér és inkább csak a 29 és 30-ki változasi napok fenyegetnek kellemetlenebb befolyással és erősebben csapadékos idővel. Szeptember hónapnak még várható változasi napjai 6—14—16—17—18—22—29 és 30-ara esnek, melyek közül legerősebb hatásúak a 6—14—16 és 29-iek. A 6-ki meleg, a 14-ki viharos és erős, a 16-ki meleg allandó, a 29-ki hűvös, csős, szeles vagy viharos jelleggel.

— **Őszi országos vásárunk** a Szt. Mihály napját megelőző szombaton, folyó hó 25-kén kezdődik a jóságvasárral, amelyre ha addig valami jóságveszedelem közbe nem jön, mindenféle labasjóság szabadon felhajltható. A kirakodó vásár 26—27-én. A vásár első napja összeesik a legnagyobb zsidó ünnepp, a nagyböjt napjával.

— **Fogorvos.** Kovács J. fogorvos, specialista száj- és fogbetegségekre, a Petőfi-szálló emeletén levő lakásan rendelkezésére áll a segélyt igénybe venni akaróknak. Mint-hogy itt-tartózkodása már csak rövid tartamu, egyes műtétek és kezeléseik pedig esetleg napokat igényelnek, ajánlatos, hogy — akik segélyt igénybe venni akarják, mielőbb föl is keressék.

• **Használt iskolai tankönyvek,** — kitűnő állapotban. Továbbá az összes tanintézetekben pontosan előírás szerint szükségelt új tankönyvek, — táskák, — füzetek, —

írószerek stb. szolid árak mellett — ajánléktárgyakkal kaphatók: Szilágyi Dezső könyv és papirkereskedésében, a Petőfi-szálló épületében.

Köszönetnyilvánítások.

Az izr. szegénysorsú gyermeket felruházó egylet aug. 28 ki hangversenyén közreműködő hölgyek és urak fogadják ez úton is a rendező-bizottság halás köszönetét azon buzgóságukért melylyel a jótékony cél érdekében az est sikerét előmozdították, továbbá mindazok, kik adományaikkal pénztárunkat gyarapítani szivesek voltak. Felülíztettek: Wieland testvérek 150 kor. Dr. Reis Samu 20 kor. Nagy Imre 7 kor 20 fill. Kappel Mimike 6 kor. Deutsch Lajos, Bene Istvan, Jurenak Gyula, Pirithy Matyas, Nadas Zsigmondné és Veisz Zsigmond 5—5 kor. Klein Izsák, Simkó Ignacz és Dr. Stern Mór 4—4 kor. Mészáros Gyula, Kurcz Marton 3—3 kor. Rónai Lajos, Lóvy D. Adolf, Lampel Béla, Mojszik Lajos, Dr. László Vilmos, Kovacs J. Csillag Armin, Dr. Czukermann Andor, Beck Lajos, Fekete Albert, Lóvy Samu Brül Ferencz, Liebwert Mihályné, Német Jenő, Móhr Samuel, Grossmann Lajos, Piager Vilmos, Banfalvi Lajos és Fischer Albert 2—2 kor. Abaffy Laszlo, Ifj. Nagy Lajos és Bleier Rezső 1—1 kor. Ku'csar Ferencz 1 kor. 40 fill. Brül Marton és Metzger Karoly 60—60 fill. N. N. 1 kor. N. N. 1 kor. 60 fill. Eisler Lajos 2 kor.

A Szentesi Iparos Ifjak Önk. Körének folyó évi aug. 2-án azaz István király napján tartott népünnepélyén és tancmultságán úgy Dobossy Mariska kiasszony a szép jelvényekért, valamint a szereplők, — ifjúsági zenekari tagok — újságáros hölgyek a szives közreműködésükért, — Zsoldos Ferenc és Elek urak, az építő anyagok, az arm. társulat a ponyvak díjmentes kölcsönzéséért a városi tanács a kert átengedéséért, — alulirt felülíztetők az önképző kör eztoni támogatásáért, — fogadják halás köszönetüket. Az elnökség. felülíztetni szivesek voltak: Deutsch Béla vendégios 30 kor. Dobossy Dávidné 10 kor. Borsos Antal vendégios 4 kor. Dr. Fenyvesi Adolf 3. Banfalvi Lajos 2. Ligdai Janos 2. Csiger Janos 2. Kálmán Sándor 2. Dr. Szánthó Lajos 1. Kulcsar Ferenc 1. Horvath N. 1. Spitzer Mórné 1. Sima Andor 1. Urbán Ferenc 1. Kóhn Dávidné — 80 fillér. N. N. 60 fill. Kadanc Imre 40 fillér Szabó István 40 fill. N. N. 20 fill. Tóth Lajos 20 fill. N. N. 20 fillér.

Népesedési mozgalom.

Aug. 29-61. sept. 4-ig.

Születtek: Halasz Szabó Lajos, Maruzsán Maria, Sipos halva született fú, Dadi Imre, Aradi Erzsébet, Mitlasócki Maria, Molnar József, Balogh Pal, Sarkadi Nagy Erzsébet, Veres Janos, Szabo Maria, Sipos Magdolna, Grecsó Rozalia, Grecsó halva született fú (ikrek), Korsós Imre, Antalfi Justina, Bekési Sandor, Jankai István, Molnar Lajos, Mihaly Rozalia, Székely Lajos, Török Imre.

Elhajyzás: Gömöri Janos Uj Annával, Rác Sandor Orosz Erzsébettel.

Házasságot kötöttek: Vince József Klein Erzsébettel, Virág Ferenc Erdélyi Eszterrel, Magoni Antal Molnar Máriával, Hevesi Lajos Miskolci Juliannával, Antal Miklos Búza Vilmmával.

Elhaltak: Taranyi Piroska 19 hónapos, Szabó Erzsébet 10 éves, Berényi Janos 11 éves, Kajtár Janosné 70 éves, Kockas József 4 hónapos, Zadi Imre 3 napos, Molnar József 12 óra, Ujj György 62 éves, Bubori Lajos 1 hónapos, Cirbus Zsigmond 55 éves, özv. Gal Zsuzsanna Labadi Julianna 58 éves, Szőnyi Maria 21 éves, Váci Imre 6 hónapos, Détár Mária 66 éves.

Nyiltér.

Magyar élelmiszer-szállító

részvénytársaság

Budapest, IX., Tóth Kálmán-utca 8-10.
Telefon: 25-02, 66-97.

Hűtőházunkban termelt

KRISTÁLY JEGET

jutányos árak mellett vidékre is szállítunk
vagon tételben. Megkeresésekre arajánlattal készséggel szolgálunk.

Felelős szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

669. 1909. vhtó. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. illetőleg az 1908. évi XVI. t.-c. 19. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíró-ságnak 1909. évi V. 2791 számú végzése kö-vetkeztében dr. Öze Gyula ügyvéd által képviselt Hoffmann Jakab szentesi lakos javára 70 K. s jár. erejéig 1909. évi június hó 16-án foganatosított kielégítési végrehaj-tás útján felülfoglalt és 1740 koronára becsült következő ingóságok, u. m: Juhok és mas ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbí-róság 1909-ik évi V. fenti számú végzése foly-tán 29 kor. hatraléktökekövetelés és 70 kor. 1909. évi február hó 15. napjától járó 5 százalék kamatai, egyharmad százalék váltó-díj és eddig a bíróilag már megállapított költségek erejéig, Kistótkén végrehajtott szvenedett bérletén leendő megtartására 1909. évi szeptember hó 14-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kituzetik és ahhoz a veni szandekozok ezenel oly megjegyzéssel hivat-nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értel-mében késpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó-ságokat mások is le- és felülfoglaltattak és azozara kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értel-mében ezek javára is elrendeltetik.

Szentesen, 1909. évi szept. hó 1. napján.

Végh Sándor
kir. jbr. végrehajtó.

Önkéntes árverés.

Özv. Rácz Ferencné nagytokei tanyáján többrendbeli gaz-dasági eszközök, szeptember 7-én és 8-án az egész napon át tartó, reggel 9-kor kezdődő önkéntes árve-résen elfognak adatni. Eladásra ke-rülnek kocsi, szekerek, ekék, stb. gaz-dasági felszerelési tárgyak.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvény-telen gyermekekkel, testi hibával stb) 5-500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, meg-felelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon-nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger Berlin 18. (Deutsch-land) 52-1

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. hölgykö-zönség szives tudomására hozni, hogy — miután több éven át Budapesten, a legelső szalonokban gyakoroltam magamat a szabásban és női ruha-varrásban, most itthon megtelepedve, az I kerület, Boesckay-utca 24. sz. házban

varrodát

nyitottam, hol a legujabb divat sze-rint, pontos, szolid kiszolgálás mellett, — mérték után — gyorsan teljesítek minden megrendelést.

Ugyanott tanulóleányt felveszek. Kérte a n. é. hölgyközönség szí-ves pártfogását és támogatását, va-gyok,

Szentes, 1909. szeptember hó.

tisztelettel:

Özv. Deisz Jánosné
Fekete Etelka.

3-1

E G Y

Ó R A

alatt

elviszi a láb kellemetlen sza-gat és megszünteti a

lábizzadást

a
HEGEDÜS

főle

„LÁBVIZ“!!

Ára 2 korona.

Kapható mindenütt.

Megrendelhető a készítőnél:
Hegedüs Béla gyógyszerész,
Budapest, Mátyás tér 14.
vagy Török József gyógy-szertárban, Budapest, VI. ker.
Király-utca 12. sz.

MalvacSORA.

Ma este a Petőfi-szálló kerthe-lyiségében, tisztai halból főzött hal-paprikással

halvacSORA

lesz, melyre a t. közönséget ezúton van szerencsém meghívni.

Kitűnő konyháról és tiszta, jó italokról állandóan gondoskodom.

Kellemetlen idő esetén a halva-csora az étteremben lesz.

Szentes, 1909. szeptember 5-én.

tisztelettel:

Pirithy Mátyás
vendéglős.

Kiadó föld.

A Kunszentmártoni takaré-k-pénztár r.-t.-nak a Szentesi határ-ban a Fertő dűlőben levő, körülbelül 75 holdnyi föld birtoka haszon-berbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. Értekezni lehet a fent nevezett intézetnél Kunszentmártonban.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.
A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kerlehetet-ten szószóója.

Főszerkesztő: Braun Sándor
Felelős szerkesztő: Hacsak Géza

Naponként 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K Negyedévre 4.— K
Félre . . . 8.— K Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K Negyedévre 1.50 K
Félre . . . 3.— K Egy hónapra —50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Rózk Sztárd-u. 9.

Szentes város polgármesterétől.

7475—1909. sz.ám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a külterületi állami elemi iskolában a beiratkozásokat 1909—1910 iskolai évre folyó szeptember hó 15, 16, 17, 18 és 20-ik napján délelőtt 8—12-ig, délután 2—4 óráig eszközöltetnek a rendes tanítás pedig 1909. október hó 2-án kezdődik.

Az 1868. évi XXXVIII. t. c. 1—6 §-ai érteimében minden szülő, gyám, és gazda a gondozása (nála szolgálatban lévő) alatt levő gyermeket a 6-ik életévétől a 12-ik életév betöltéséig a mindennapi és 13-ik életévétől a 15-ik életév betöltéséig az ismétlődő iskolába feljartatni és ott taníttatni tartozik.

Az állami elemi iskolákban teljes tandíjmentesség van, a mindennapi tankötelesek csak 50 fillér beiratási díjat fizetnek.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy az állami elemi iskolába első ízben beiratkozó növendékek születési bizonyítványukat — anyakönyvi tanúsítványt — valamint az újraoltásról szóló bizonyítványokat kötelesek a beiratkozás alkalmával felmutatni.

Szentes, 1909. évi szeptember hó 2-án.

Dr. Mátéffy
polgármester.

2—1

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel értesitem a n. é. közönséget, miszerint a Tiszán az elsőrendű **bükk tűzifám** megérkezett és az ottani megbizottannál, valamint az üzletletemen eredeti méterelésbe jutányos áron kapható. 3—1

Ifj. Zsoldos Ferenc.

Gondoskodjon

idejekorán téli

fűtőszén

szükségletéről. Legegyszerűbb ha ír

Klár Andor céghez

Debrecen, Miklós u. 23,
Telefon 445. hol a legfinomabb porosz és magyar

szenet, tűzifát, kokszt

vagonszámra legjutányosabban megrendelhet.

Ne késsen ajánlatot kérni!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci utca 83,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhars-cséplő, tisztító-rosték, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Flans j. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

HÖLGYEK
részére nélkülözhetetlen

Legjobb SZÉPÍTŐSZER a
B. 5—1
FÖLDES-féle MARGIT CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplyt, májfoltot, pattanást, bőrtakát, (Mitésser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simáva varázsolja, üdit és fiatalít. ÁRA: kistégely 1 kor., nagy tégely 2 kor.

Kiváló toilett-cikkpek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1 kor. 20 fillér.
Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvix 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben, Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beklüdsé után küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész **ARAD.**
Főraktár Szentesen: Ifj. Várady Lajos,
Samuel Béla, Metzger Károly, és
Vecserny Miklós gyógyszerárban.

Páratlan és csodás hatású. Óvakodjunk utánzatoktól.

Kiadó lakások.

Rónai Lajos III. kerület Bálint utca 4 számú házáznál, egy 3 szobás, s egy két szobás ujjonnan épült lakások, villanyberendezéssel azonnal kiadók. 3—1

Második vagy harmadik gimnáziumi egy vagy két tanuló polgári családnál teljes ellátást kap kedvező feltételekkel.

Cím megtudható lapunk szerkesztőségében. 2—2

A legjobb fém-tisztítószer

Globus

Fogyasztás évente 60 millió doboz.

Mindenütt kapható.

Fritz Schulz jun. R.T. Eger (Eszterházy) Arany érem 1900 Párisi Grand Prix 1904-05 (Eger)

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-útea 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaja ellen
Borszéki Főkút, kőszvény ellen — az
ásványvízek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyvíz —
Baross, vesebaj ellen — — —

Borhegyi, hughyajító — — — — —
Boholti, üdítő víz — — — — —
Előpataki, sárgaság ellen — — — — —
Felsőrákosi Mária, légesóhurut ellen — — — — —
Hargitaligeti, üdítő ital — — — — —

Horgász, étvágygerjesztő — — — — —
Kászonfőkút (Salutaris) jód és lithium
tartalmú
Répáti, égvényes ásványvíz — — — — —
Székely-Selters, idült gyomorhajok ellen
Sztójkal, cukorbetegség ellen — — — — —

Kérdezze meg az orvosát és megtudja hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

20—16

Főraktáros: EISLER LAJOS.

Házeladás.

Dr. Mátéffy Ferencnek IV. kerület
Soós-útea 15. sz. Végh-féle háza eladó.
3—2

Egy kis szatócs üzlet házzal együtt
melyhez szép gyümölcsös és szőlős kert
van, kedvező fizetési feltételek mellett
eladó. — Iparosnak vagy magános nő-
nek szép jövedelmet biztosít.

Bővebbet a kiadóba.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

2 csomag rendelésnél portómentesség.

Egyedül kiváló vásárlási alkalom rövid-
rúbkban kereskedők és házalók
része. Szétküldés magánosoknak is.

40—45 m. maradék CSAK 16 K.

Bluz-szövet (angol zefír) 80 cm.
széles, legújabb finom minta, divat zefír
ruhák, blúzok és ingek részére, kanavász
ágyathuzatokra (eleven színekben), Oxford
férfiingekre (rendkívüli tartós minőség), szin-
tártó flanel férfi és női fehéreműre. **Kék
vázson** konyhakötény és házi ruha részére.
Maradék hossza 6—15 méter. Hibanelkülöség-
ért, moshatóságért és legjobb minőségért
jótállás **Az összeg azonnal vissz-
számlázzuk, ha az árú nem tet-
szik s ez esetben a csomag bér-
mentetlenül is elfogadjatik.**

Legkisebb rendelés egy postacsomag 40—45
m. utánvét mellett. Megrendelésnél a kívánt
árúkat is kiválasztható.

Stein S. vázson Nachod (Böhmen.) szövődéje.

Ajánlok továbbá elsőrendű, a legfinomabb ke-
lengyéhez való **fehértett rumburgi
vázson** és **fehértett köppert**
alsórúbkhoz. 10 méter tetszés szerint össze-
vágatva **18 korona 50 fillér.**

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget
és a vendéglős és italmérő urakat, hogy
a Weisz-udvarban (Kossuth-útea)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron
tartunk friss töltésű palack és
hordós-söröket.

Tisztelettel:

Dréher Antal

részv. tars. Kőbányai
sörfőzdéinek képviselője.

26

Házhely eladás.

Tisztelettel értesítem a n.
é. közönséget, hogy gözmal-
mom mellett levő földemet
házhelyeknek szán-
dekozom eladni.

Értekezni lehet irodám-
ban.

Szentes, 1909 július 26.
Tisztelettel

Szabó Mihály
fakereskedő.

5—4

BŐRATKA
pattanás, kiütés
stb. a hiatalsgégnél mind-
két nemnél, különösen
a kifejlődés időkorában
fordul elő s az arcz rut
kínzódást okozk.

Falusi nézetek szerint a javulás a többszöri vért-
tisztító teanóvok élvezése által várható, amely
azonban a reményeknél többet nem hoz. Mert
éppen fiatal szőlid egyéneknél a vér rossz beteg-
ségerjesztő anyagokat alig tartalmazhat addig,
mig itt egy valóságos betegségről van szó, mely-
nek kezelése természetesen az orvos közremű-
ködése amugy is szükséges. Tízán kozmetikai
szépség ápolásnál főleg arra kell ügyelni, a meg-
levő zsiradékfelesleget esténként a zsírpórusokon
át eltávolítani. Ezután egy mosakodás szükséges,
lehetőleg meleg vízben a

Zucker-féle szab. gyógyszerzappannal

a használati utasítás szerint. Ha a bőr lehám-
lani kezd, akkor szappan használatával egy
ideig fel kell hagyni s csak **Zucker-szappan** és
Zucker-krém használatával egyetemben alkál-
maznunk mindaddig, míg a bőr sima lett, amely
után a **Zucker-féle szab. gyógyszerzappan**
használatát ismételni kell. Ezen eljárás betartása
nagyszerű eredménnyel jár: Mitesser, bőrszír,
pattanás, barna folt stb. rövid időn belül eltűnik,
a bőr sima, tiszta, puha, gyöngéd, egészséges és
teszes lesz. Hogy a baj vissza ne jöjjön, a
Zucker-féle szab. gyógyszerzappan, a **Zucker-
krém** és a **Zucker-szappan** állandó használatá-
ra ajánlatos.

A megrendelésnél a következőkre különbségre kell
ügyelni:

Zucker szabad. 35%-os **gyógyszerzappanja** a leg-
hatásosabb és legújabb. Darabja 2,50 kor.
Zucker szabad. 15%-os **gyógyszerzappanja** hatásá-
ban és mennyiségben gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való **Zucker-krém** (szirtalanító) a bőr-
krémek gyöngye. Egy tubus ára 2,50 kor., kis
tubus 1,25 kor.

Szentesen csak

Metzger Károly

Hajnal: gyógyszerzartarába kaphatók.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

csak BOHN-féle

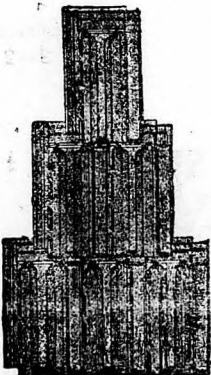
nagykikindai és zombolyai cserépet fogadjon el és
utasítson vissza más silány minőségű cserépet, mert

csak a BOHN-féle

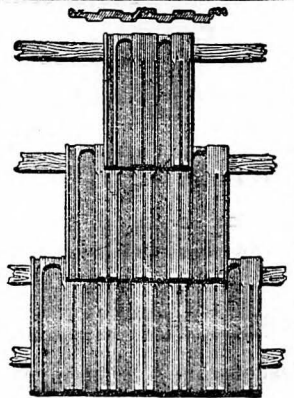
cserép jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és arjegyzzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR, Zsombolya.

Bohn kikindai cserépe

Bohn zombolyai cserépe.